

Flere præster bruger håndspåläggelse og salvelse end for 20 år siden

🔗 15. maj 2022, Kristeligt-Dagblad.dk, Matilda Lyager Hanscomb Journalist..., 1129 ord, Id: e8d62f15

Helbredelsesritualer har fået en større plads i folkekirken de senere år, viser rundspørge. Udviklingen er den største ændring i kristendommen siden Reformationen, mener lektor

Engang var et håndtryk i våbenhuset det nærmeste, en kirkegænger kom på sin præst. Som en blandt mange på vej ud af kirkedøren efter en velafsluttet gudstjeneste stod sognebørn i kø for at byde præsten farvel.

Men de seneste årtier har den fysiske kontakt fundet ind i andre dele af kirkelivet i folkekirken. En ud af tre folkekirkepræster praktiserer nemlig håndspåläggelse, salvelse eller andre ritualer med henblik på helbredelse. Det viser en rundspørge om bøn og helbredelse, som 238 folkekirkelige præster har deltaget i.

Denne artikel er en del af en serie:

Bønnens kraft

[Gå til seriesiden](#)

For 20 år siden, da Kristeligt Dagblad sendte samme spørgsmål ud til 102 tilfældigt udvalgte sognepræster, svarede 13 procent ja til at praktisere håndspåläggelse, salvelse eller andre ritualer med henblik på helbredelse. I dag er tallet steget til 34 procent, altså en tredjedel.

At flere folkekirkepræster benytter sig af ritualer som netop disse, er et udtryk for en voksende tendens inden for den folkekirkelige praksis. Det vurderer Marie Vejrup Nielsen, lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Det er en del af en større global tendens, som lektoren kalder for den største ændring i kristendommen, siden Reformationen førte til en række protestantiske kirkesamfund i 1500-tallet.

"Udviklingen taler ind i nogle globale strømninger, som vi ser udfolde sig lige nu. Den karismatiske kristendom har ændret praksis og organisationsform på tværs af konfessionerne, og grænserne mellem de gamle og nye kirker udviskes langsomt. Dermed ikke sagt, at folkekirken bliver en ny frikirke, men hvor man førhen nok så

folkekirken som et sted, hvor man sad stille og måske heller ikke havde fokus på det kropslige, så orienterer man sig langt mere mod den fysiske erfaring i dag," siger Marie Vejrup Nielsen og fortsætter:

"Inspirationen kommer fra globale eller lokale netværk, hvor man mere frit end førhen deltager og tager inspiration fra andre kirkeretningers præster og menigheder. Den rummelighed, som alle dage har kendetegnet folkekirken, udvider sig nu til at inkludere ting, vi typisk ser i karismatiske frikirker."

Folkekirken er mere kropslig

Religiøsiteten blandt folkekirkens medlemmer har rigtigt nok været under indflydelse af andre kirkeretninger i mange år, ligesom mange lader sig inspirere af populærkulturelle forståelser af ritualer, supplerer Astrid Krabbe Trolle, der er religionssociolog på Roskilde Universitet.

"Helbredelsesritualer har altid været en del af folkekirkens værktøjskasse - også for 20 år siden - men det er blevet mere legitimt i dag, fordi den religiøse praksis i befolkningen er blevet mere erfaringsbaseret. Derfor gør folkekirken rigtigt meget for, at den oplevelse, folk får i kirken, er mere kropslig og sanselig end førhen."

Hvor folkekirken for 20 år siden var det lidt kedelige, rationelle alternativ til de mere karismatiske kirkeretninger, så er der langt mere plads til den del af troen i dag. Måske er det i virkeligheden et udtryk for en ny form for pietisme

Det er Astrid Krabbe Trolles bud, at der udover de 34 procent af præster, som ifølge rundspørgen praktiserer håndspåläggelse, salvelse eller lignende med henblik på helbredelse, er flere præster, som vil sige ja til at udføre håndspåläggelse, hvis de blev spurgt af kirkegængerene selv. Det er, fordi folkekirken er blevet mere markedsorienteret, vurderer religionssociologen:

"Der er i mindre grad brug for at lægge afstand til andre praksisser i dag - både hos folkekirken selv, men også hos dens medlemmer. I et helikopterperspektiv er der sket en genfortryllelse i det senmoderne samfund, og meget tyder på, at det spirituelle - herunder håndspåläggelse og salvelse - har en større plads hos folkekirkens medlemmer, og det lytter præsterne til," siger Astrid Krabbe Trolle og tilføjer, at de helbredende praksisser særligt kendes fra katolske og ortodokse kirker.

Derudover er flere unge præster i gang med at sætte deres præg på folkekirken. Og det er, pointerer Astrid Krabbe Trolle, en åben dør for større diversitet.

Håndspåläggelse har større effekt

En af de unge præster er Lars Gustav Lindstrøm Lindhardt, der er sognepræst i Frederiksberg Sogn. Han er åben over for den guddommelige helbredelse og benytter sig gerne af eksempelvis håndspåläggelse, hvis han bliver spurgt om det af sine kirkegængere.

"Den ekstra kontakt, som for eksempel en håndspåläggelse giver til bønnen, har noget næsten magisk over sig, som gør den psykologiske virkning langt stærkere. Selvom jeg ikke tror på, at der sker noget, vi ikke kan forklare, så gør det fysiske møde mellem to mennesker øjeblikket endnu større," siger Lars Gustav Lindstrøm Lindhardt, der har diagnosen adhd, hvor han oplever, at både bøn og meditation gør en forskel.

Alligevel skal man passe på med at give folk et indtryk af, at håndspåläggelse og andre ritualer med henblik på helbredelse kan hele brækkede knogler og helbrede kroniske sygdomme. Hvis håndspåläggelsen får "mærkbare effekter", som sognepræsten kalder det, har det i hans erfaring altid været afledt af det særlige fællesskab, der opstår mellem præsten og kirkegængerne.

"Jeg har aldrig oplevet, at folk bliver raske, hvis de har været syge, eller blevet kureret, hvis de har været deprimerede, men jeg har oplevet, at folk er blevet trøstet og har fundet mod. Hvis folk føler sig som en del af et åndeligt fællesskab, hvor de bliver set, hørt og mødt, så tror jeg alt andet lige, det gør tingene bedre," mener Lars Gustav Lindstrøm Lindhardt, som overordnet set kalder udviklingen "enormt positiv".

Præsten skal ikke i centrum

Anders Larsen, sognepræst i Hyltebjerg Kirke i København, praktiserer selv håndspåläggelse, dog mest i forbindelse med dåb- og vielsesritualer. Han tror på, at det kan nytte, at præster beder til Gud om helbredelse, men han ser også den risiko, at præsten kan komme mere i centrum, end godt er:

"Helbredelse, forbøn og skriftemål skal ske på baggrund af tro. Præsten skal altså facilitere gudstroen, så troen, og ikke håndspåläggelsen, virker helbredende. Ellers bliver præsten pludselig mere værd end andre mennesker, og det taler klart imod det kristne grundlag, som det er formuleret i det dobbelte kærlighedsbud," siger Anders Larsen og henviser til reformatoren Martin Luther, som ikke mente, at præster skulle være mere hellige end andre mennesker.

Men undgår præsten at sætte sig selv i fokus, så er det en positiv tendens, at helbredelsesritualer efter alt at dømme har fået en større plads i folkekirken de senere

år, mener Anders Larsen, der selv har skriftemål og beder forbøn for folk.

"Det er rigtig godt, at der er mindre blufærdighed i dag og større åbenhed over for de mystiske elementer i troen. Hvor folkekirken for 20 år siden var det lidt kedelige, rationelle alternativ til de mere karismatiske kirkeretninger, så er der langt mere plads til den del af troen i dag. Måske er det i virkeligheden et udtryk for en ny form for pietisme. Altså en inderlighed i troen, som er dybt forankret i den kristne tradition."

- For flere og flere danske præster er håndspålæggelsen ikke længere forbeholdt ritualer som dåben og vielsen. Foto: Signe Goldmann/Ritzau Scanpix.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Du må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med udgiverne, som har ophavsretten til materialet. Det er ikke tilladt lokalt at lagre materiale. Alt materiale skal tilgås via Infomedias systemer. En overtrædelse af nævnte er brud på ophavsretten og vil blive rapporteret til udgiverne, som har ophavsretten. Infomedia forbeholder sig ret til at kræve kompensation for misbrug, der strider mod jeres aftales bestemmelser eller gældende dansk lovgivning.

Videreformidling

Du må ikke foretage videreformidling, kopiering eller udskrivning af materialet. Al tilgang til materialet skal ske i Infomedias systemer. Du har som kunde mulighed for i begrænset omfang at videreformidle overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed, men ikke eksternt. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt direkte med udgiverne, som har ophavsretten til materialet.